

BỐ CỤC CỦA VĂN BẢN

I. BỐ CỤC CỦA VĂN BẢN

Văn bản: Người thầy đạo cao đức trọng

1. Bố cục văn bản đã cho trong SGK chia làm 3 phần và nhiệm vụ từng phần:

- Phần 1 (*Ông Chu Văn An ... danh lợi*): giới thiệu khái quát nhân vật.
- Phần 2 (*Học trò ... không cho vào thăm*): đạo cao đức trọng của thầy Chu Văn An.
- Phần 3 (còn lại): niềm tiếc thương và sự tôn kính của người đời với thầy.

2. Mối quan hệ các phần trong văn bản:

- Phần 1 nêu ý khái quát toàn bài
- Phần 2 triển khai luận điểm
- Phần 3 kết thúc luận đề.

→ Văn bản là sản phẩm của hoạt động giao tiếp bằng ngôn ngữ. Nó là thể thống nhất có tính trọn vẹn về nội dung, hoàn chỉnh về hình thức. Vì vậy mối quan hệ giữa các phần trong văn bản phải chặt chẽ, thống nhất

3. Bố cục một văn bản:

- *Mở bài* : giới thiệu nội dung, thu hút sự chú ý của người đọc.
- *Thân bài* : phát triển và giải quyết một cách cụ thể vấn đề đã nêu ở phần mở bài, duy trì sự chú ý của người đọc.
- *Kết bài* : tóm tắt kết luận và đáp ứng sự chờ đợi của người đọc.

Mở bài thường nêu ra chủ đề văn bản, Thân bài trình bày các khía cạnh của chủ đề. Kết bài là tổng kết chủ đề văn bản.

II. CÁCH BỐ TRÍ, SẮP XẾP NỘI DUNG PHẦN THÂN BÀI CỦA VĂN BẢN:

1. Phần Thân bài văn bản "Tôi đi học", Thanh Tịnh hồi tưởng lại những kỉ niệm về buổi tựu trường đầu tiên:

- Trên đường đến trường,
- Trên sân trường
- Vào lớp học.

→ Tác giả sắp xếp các sự việc theo trình tự thời gian: từ nhà đến trường đến khi vào lớp học. Và trình tự không gian: con đường làng → trên sân trường → trong lớp học.

2. Phần thân bài trong “ Trong lòng mẹ” của Nguyên Hồng sắp xếp theo diễn biến tâm trạng của Hồng

- Khi nói chuyện với người cô: uất ức, mong nhớ, thương mẹ.
- Khi gặp mẹ: sung sướng, hạnh phúc.

3. Tả người, tả vật, con vật, phong cảnh

- Theo trình tự từ xa đến gần, từ ngoài vào trong, từ cao xuống thấp.
- Từ ngoại hình đến nội tâm,
- Từ khái quát đến cụ thể, chung đến riêng, hoặc ngược lại...

4. Các sự việc trong phần thân bài của văn bản “*Người thầy đạo cao đức trọng*” có hai đoạn. Mỗi đoạn thể hiện một mặt của vấn đề, trước về đạo cao (thầy giáo giỏi), sau về đức trọng (không màng danh lợi)

5. Cách sắp xếp nội dung phần thân bài của văn bản:

Tùy vào kiểu văn bản, chủ đề, ý đồ giao tiếp của người viết mà nội dung phần Thân bài được sắp xếp theo trình tự thời gian, không gian, theo sự phát triển của sự việc hay theo mạch suy luận.

II. LUYỆN TẬP:

Câu 1 (trang 26 sgk Ngữ Văn 8 Tập 1):

a. Miêu tả từ xa đến gần rồi lại ra xa, từ ngoài vào trong, từ trong ra ngoài.

- Cảnh đàn chim khi mới thấy (từ xa)

- Cảnh đàn chim đậu trong vườn cây khi đến gần
- Chim đậu và làm tổ trong vườn
- Cảnh đàn chim khi thuyền đã đi xa.

b. Miêu tả theo thời gian sáng - chiều - tối.

c. Sự việc sắp xếp theo mạch suy luận: nêu luận đề rồi đưa ra dẫn chứng.

Câu 2: (trang 27 sgk Ngữ Văn 8 Tập 1):

Trình bày về lòng thương mẹ của chú bé Hồng ở văn bản “Trong lòng mẹ” :

- Suy nghĩ, thái độ của Hồng trước những lời xúc xiểm nói xấu mẹ của bà cô.
- Sự sung sướng, hạnh phúc của bé Hồng khi gặp lại mẹ qua hành động, qua cảm xúc chân thật.

Câu 3: (trang 27 sgk Ngữ Văn 8 Tập 1):

Cách sắp xếp phần thân bài như trên là không hợp lý.

- Trước hết, cần giải thích nghĩa đen và nghĩa bóng của câu tục ngữ.
- Sau đó chứng minh:
  - + Những người thường xuyên chịu khó hòa mình vào đời sống sẽ nắm chắc tình hình, học hỏi được nhiều điều bổ ích
  - + Các vị lãnh tụ bên ba tìm đường cứu nước

Trong thời kì đổi mới, nhờ giao lưu với nước ngoài, ta học tập được công nghệ tiên tiến của thế giới. (trình bày theo trình tự thời gian)

